

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Curs 2024-2025

Govern d'Andorra

SUMARI

Patrimoni cultural	p. 3
Ciències socials	p. 9
Sostenibilitat i medi ambient	p. 15
Dies internacionals i mundials	p. 25
Setmana de la ciència	p. 33

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Patrimoni cultural

Les Festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus, inscrites a la Llista del patrimoni cultural immaterial de la humanitat, explicades als joves

Aquesta xerrada s'emmarca en la difusió de la cremada de falles al país, que des del 2015 són patrimoni cultural immaterial de la humanitat gràcies a la candidatura multi-nacional "Les Festes del foc del solstici d'estiu dels Pirineus", presentada conjuntament per 63 pobles d'Andorra, Aragó, Aran, Catalunya i Occitània.

La xerrada combina l'explicació oral amb els recursos multimèdia de què disposa la comunitat fallaire, ja siguin en línia o en arxius propis, amb l'objectiu de descriure d'una manera amena i visual com se celebra la festa a Andorra.

També es mostren els elements característics de la festa i la seva evolució al llarg dels darrers anys, com són les falles –tant la tradicional, elaborada amb pela de bec, com la que es crema avui en dia, feta de paper de pasta de pi, així com les falles de llum dels nens–; les capes que duen els fallaires, d'un color diferent segons el col·lectiu; o les figures i les expressions representatives de la festa, com són el fallaire major o el bateig de foc.

Finalment, s'emmarca la cremada de falles en el context pirinenc.

Albert Roig, periodista i fallaire, membre de la Taula Nacional de Fallaires de les Valls d'Andorra i de la Junta de l'Associació Fallaires d'Andorra la Vella

50 minuts
Tercer trimestre

Segona ensenyança
i formació professional

La transhumància, una pràctica ancestral molt viva

S'explicaran les dos eines principals de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial, una d'àmbit nacional i l'altra d'àmbit internacional: l'Inventari general del patrimoni cultural i la Convenció per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial aprovada per la UNESCO l'any 2003.

La xerrada té com a finalitat donar a conèixer la pràctica de la transhumància a Andorra. L'agricultura i la ramaderia han estat les principals activitats econòmiques d'Andorra des de temps immemorials fins a la meitat del segle passat. El desenvolupament d'aquestes activitats estava estretament relacionat amb els cicles naturals propis d'un territori de muntanya ubicat al bell mig de la serralada dels Pirineus.

Es donarà a conèixer tant la pràctica pròpiament dita, posant en relleu l'activitat ramadera al país, com el llegat cultural associat: patrimoni arquitectònic i patrimoni immaterial.

La sessió finalitzarà plantejant un cas pràctic per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial.

L'exposició teòrica tindrà una durada aproximada de 30 minuts i la part pràctica durarà 20 minuts.

Eva Arasa, tècnica de l'Àrea de Patrimoni Cultural del Departament de Patrimoni Cultural i de l'Arxiu d'Etnografia

50 minuts

Segona ensenyança i formació professional

L'Inventari general del Departament de Patrimoni Cultural, els béns més rellevants d'Andorra

La xerrada té com a finalitat donar a conèixer els béns més rellevants que integren el patrimoni cultural d'Andorra mitjançant la presentació de l'Inventari general.

Què ofereix la xerrada?

- Coneixements sobre els béns més rellevants del patrimoni cultural d'Andorra.
- Sensibilització sobre la importància del patrimoni cultural.

L'Inventari general del patrimoni cultural és l'eina que aglutina tots els béns materials i immaterials relacionats amb la història o la cultura d'Andorra els quals, pels seus valors històrics, artístics, arqueològics, etnològics, arquitectònics, científics..., tenen interès patrimonial i cal que siguin conservats i transmesos a les generacions futures.

L'Inventari es revisa i s'amplia d'acord amb els canvis històrics i socials de cada moment, de la mateixa manera que ho fa el concepte de patrimoni cultural.

La fitxa d'inventari conté la identificació de cada bé, la seva descripció, les intervencions realitzades, les proteccions, les fonts consultades i la documentació associada amb l'objectiu d'esdevenir l'eina que faciliti l'estudi i la difusió de tots els béns que l'integren.

Àrea de Béns Immobles
del Departament
de Patrimoni Cultural

50 minuts

Segona ensenyança
i formació professional

La pedra seca, patrimoni immaterial de la humanitat

La tècnica constructiva de la pedra en sec, o pedra seca, utilitza com a material bàsic i únic la pedra. Algunes construccions d'aquest tipus es complementen amb altres elements, com fusta, branques, terra, herba o gespa. La característica essencial és que per construir aquestes edificacions no s'emptra cap mena de morter.

La utilització de construccions en pedra seca en el paisatge de les Valls d'Andorra està relacionada principalment amb les necessitats generades per dos activitats econòmiques concretes: l'agricultura i la ramaderia, a les quals cal afegir alguna altra activitat com el carboneig, l'obtenció de calç i el seu ús en les xarxes de comunicació a peu, els camins.

En general són construccions austeres i funcionals on es buscava més la resolució d'una necessitat pràctica que l'estètica i en els acabats es prioritzava la recerca de la resistència. El treball resultant era de més o menys qualitat segons el domini de la tècnica o la disponibilitat dels materials.

Aquestes construccions, tot i el seu caràcter humil, que les fa quasi bé invisibles, formen part del nostre patrimoni i constitueixen un testimoni material de la història econòmica del país així com de les formes de vida dels seus habitants i del domini de determinades tècniques constructives.

Àrea de Béns Immobles del
Departament de Patrimoni
Cultural

50 minuts

Segona ensenyança i
formació professional

A Andorra fem l'ossa

La xerrada fa un repàs a la simbologia, la història i l'evolució de la festa: comença amb el primer document escrit del qual es té coneixement i també amb el primer document gràfic, que és de principis de segle passat, i arriba fins als nostres dies.

Les Festes de l'Ossa d'Andorra, agermanades amb les Festes de l'os de l'Alt Vallespir que se celebren a Arles, Prats de Molló i Sant Llorenç de Cerdans, formen part del patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO des del novembre del 2022. El Govern d'Andorra les va incloure a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra com a bé immaterial i han estat declarades festes d'interès cultural.

Encamp, amb el ball de l'Ossa, i Ordino, amb la farsa de L'última ossa, són les dos parròquies d'Andorra que mantenen aquesta tradició ancestral vinculada a l'estat de letargia de l'os quan entra a l'hivern i que simbolitza la relació de l'home amb la natura.

Són dos representacions populars que formen part del calendari festiu andorrà i de les quals es desconeix l'origen, però que romanen molt arrelades entre el poble. Els protagonistes de la festa representen l'Andorra agrícola i ramadera d'antany i la representació està farcida de crítica i diàlegs burlescos.

Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino

50 minuts

Segona ensenyança i formació professional

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Ciències socials

Els refugiats al món.

Les grans crisis migratòries actuals

En aquesta xerrada es proposa tractar el tema dels refugiats i introduir, mitjançant els diferents materials pedagògics, alguns conceptes com el desplaçament forçat, la migració (regular, irregular, econòmica i laboral), el refugiat, la demanda d'asil, la integració, l'expulsió, la no-devolució, el reassentament, el concepte de menor no acompanyat i el tràfic d'éssers humans.

El món afronta actualment diverses crisis migratòries, la més greu i mediàtica de les quals és la crisi de refugiats que fugen de la guerra civil. Andorra es va comprometre, el setembre del 2015, a acollir un grup de refugiats que van arribar al país.

Actualment Andorra acull persones provinents de Síria i d'Ucraïna.

Ministeri d'Afers Exteriors

50 minuts

Segona ensenyança
i formació professional

De l'obscuritat a la llum: la història inspiradora de Nadia Ghulam

Descobreix com va transformar la seva realitat fosca i sense futur dins d'un règim repressiu a una vida de llum, esperança i determinació.

Nadia Ghulam va néixer a Kabul, a l'Afganistan, el 1985, on va passar la major part de la seva infància i adolescència abans d'abandonar el seu país el 2006. Durant la infància, va viure la guerra i va afrontar diverses adversitats, que va superar amb valentia. Actualment, viu com a refugiada a Catalunya, on treballa com a educadora social i activista pels drets humans.

Com a escriptora, ha publicat quatre llibres en col·laboració amb diversos coautors, com ara la novel·la *El secret del meu turbant* (Edicions 62, 2010), que va rebre el prestigiós Premi Prudenci Bertrana el 2010 i va ser molt ben valorada per la crítica nacional. Altres obres seves inclouen *Contes que em van curar* (Columna, 2014) i la segona novel·la, *La primera estrella de la nit* (Plaza & Janés, 2016). El 2021, va publicar el conte "El país dels ocells sense ales" amb l'editorial La Galera, una bella metàfora sobre la guerra i els refugiats.

El seu darrer llibre és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans.

Nadia Ghulam, escriptora

50 minuts
Maig 2025. Llengües:
català i espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

La força de la resiliència : sobreviure i prosperar en temps difícils

El seu darrer llibre *Somiant la pau* (Rosa dels vents, 2022) és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans.

Nadia Ghulam va néixer a Kabul, a l'Afganistan, el 1985, on va passar la major part de la seva infància i adolescència abans d'abandonar el seu país el 2006. Durant la infància, va viure la guerra i va afrontar diverses adversitats, que va superar amb valentia. Actualment, viu com a refugiada a Catalunya, on treballa com a educadora social i activista pels drets humans.

El seu llibre, *Somiant la Pau*, és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans. També ha col·laborat amb revistes i organitzacions no governamentals per a un món més just i equitatiu.

Uneix-te a aquesta inspiradora conferència sobre la resiliència en temps de dificultat. Explorarem com les persones poden superar adversitats, adaptar-se als canvis i créixer malgrat les circumstàncies més difícils. Mitjançant exemples concrets i consells pràctics, descobrirem la força interior de la resiliència i com pot ajudar-nos a superar els reptes que ens presenta la vida. Reflexionarem plegats sobre la importància de la resiliència i l'actitud lluitadora davant les adversitats.

Nadia Ghulam, escriptora

50 minuts
Maig 2025. Llengües:
català i espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

Emprendre de manera socialment responsable és possible. Fem-ho!

Al llarg del taller, es debateran quines han de ser les característiques que ha de tenir un projecte d'emprenedoria social amb l'objectiu d'acabar la sessió amb una idea que, si escaigués, es pogués portar a la pràctica en el món real.

Si bé les empreses sempre busquen maximitzar el seu benefici, cada vegada més els nous emprenedors incorporen la responsabilitat social en el seu projecte des del moment zero i arriben a crear empreses socials en què els resultats no es basen ni es mesuren exclusivament en beneficis econòmics, sinó també l'impacte en la societat que els envolta.

Hi ha moltes maneres d'emprendre, també en els casos d'emprenedoria social. Durant el taller es posarà en comú què és l'emprenedoria social i quines són les diferències amb l'emprenedoria empresarial i les ONG. A través d'exemples de casos d'èxit propers, arribarem a una definició consensuada entre els participants al taller de què representa emprendre amb perspectiva social.

Marta Alberch, fundadora-directora d'Andtropia, projectes amb impacte social

50 minuts

Segona ensenyança i formació professional

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES I TALLERS

Sostenibilitat i
medi ambient

De la selva al teu mòbil

Durant la xerrada es parlarà del coltan, de què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera extraure'l en països com la República Democràtica del Congo, de quina manera algunes organitzacions (com l'Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest problema i, sobretot, quin paper tenim tots nosaltres com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral.

En un entorn en què la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta des del punt de vista mediambiental, però també socioeconòmic. En l'àmbit educatiu s'introdueixen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que, més enllà de les nostres fronteres, genera greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes perquè puguin prendre decisions responsables en relació amb el medi ambient.

Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén empoderar els joves i que entenguin que poden millorar el planeta, de mica en mica i amb molt d'esforç.

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

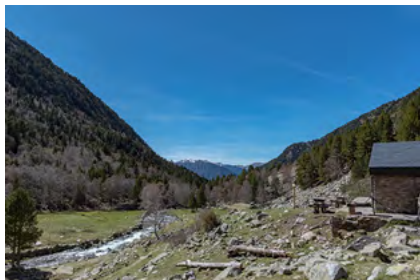

50 minuts
Dimecres de 8.30 a 9.30 h
i dijous de 8.30 a 14 h

Segona ensenyança
i formació professional

La Vall del Madriu-Perafita-Claror, patrimoni mundial, explicada als joves

L'objectiu és donar a conèixer als joves aquesta vall, patrimoni mundial, que avui dia encara és una gran desconeguda.

La Vall del Madriu-Perafita-Claror va ser declarada patrimoni de la humanitat l'any 2004, en la categoria de paisatge cultural. Per què? Què vol dir? Què representa?

La xerrada intenta contestar a aquestes preguntes, i comença amb una breu explicació de què són la UNESCO, el Comitè i la Llista del patrimoni mundial, i quina és la seva importància.

Seguidament, es presenta la Vall i els seus valors patrimonials, tant culturals com naturals, que li han valgut aquest reconeixement mundial i aquesta catalogació, que no és altra que el fet de ser el resultat de l'acció combinada de l'home i de la natura.

Ana Rodríguez,
treballadora de la vall
del Madriu-Perafita-Claror

50 minuts

**Segona ensenyança
i formació professional**

El canvi climàtic

Els impactes del canvi climàtic se senten arreu i tenen unes conseqüències reals sobre la vida de les persones.

El mes de setembre del 2019 es va celebrar la Cimera per l'acció climàtica de les Nacions Unides, en la qual Andorra també hi va participar.

Si la Cimera per l'acció climàtica es va obrir amb l'impacte de les paraules contundents de l'activista sueca Greta Thunberg —que va advertir que hi ha un canvi imparable liderat per la seva generació i va acusar els líders mundials d'apartar la mirada davant d'una crisi que ens encamina a una “extinció massiva”—, la jornada es va tancar amb un optimisme contingut i amb l'anunci del compromís de 77 països, molts del món industrialitzat, per aconseguir reduir a zero les emissions de diòxid de carboni per al 2050, així com la intenció d'uns altres 70 d'incrementar els seus compromisos per al 2020.

En aquesta xerrada es parlarà del fenomen del canvi climàtic i de què és realment. Observarem les dades que s'obtenen dels estudis científics i on les podem anar a cercar. Comentarem quines poden ser les conseqüències del canvi que s'està produint i quines afectacions tindrà.

**ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ**

**Montse Brugulat, tècnica
pedagògica d'Andorra Recerca +
Innovació**

**50 minuts
Tercer trimestre**

**Segona ensenyança
i formació professional**

Dieta mediterrània: el patrimoni a taula

El taller s'emmarca en la temàtica de la dieta mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO i en la importància que té en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, d'una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinaris compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un consum alt de fruita, verdura, llegums, fruita seca i greixos saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència dels aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

S'identifiquen els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per a la salut. També es tracten transversalment altres conceptes de la dieta mediterrània, com la temporalitat dels aliments, el respecte per la natura i el medi natural, el comerç d'espècies i d'aliments entre els pobles de la Mediterrània, així com la importància d'un estil de vida actiu. Es donen idees senzilles per posar-ho en pràctica i per transmetre-ho de l'aula a casa.

Berta Jiménez, diplomada en
nutrició i dietètica

50 minuts

Es pot adaptar al centre
educatiu així com a l'edat i
a la llengua dels alumnes

Oli de palma, el malson dels ecosistemes

La destrucció forestal, els orangutans en perill d'extinció i els perills per a la salut són alguns dels problemes que es deriven de l'ús d'aquesta substància. Aleshores... per què es continua utilitzant? En aquesta xerrada interactiva, s'investiga quins productes en contenen o n'amaguen, d'on prové i si existeixen solucions o alternatives.

L'oli de palma és un oli vegetal que s'obté del fruit d'un tipus de palmera anomenada *Elaeis guineensis*. Ric en vitamines A i E, s'ha fet servir des de temps immemorials per cuinar. Avui en dia, però, forma part de bona part dels aliments processats que consumim cada dia, com ara gelats, galetes, snacks, margarines, pizzes, postres preparades... Per què? Doncs perquè conté greixos molt saturats, fet que aporta gust i textura als aliments i fa que tinguin més consistència i es conservin durant més temps. També el trobem en productes d'higiene, com el sabó, els cosmètics i el biodièsel. El 90% de la producció mundial d'oli de palma prové de Malàisia i Indonèsia, on es talen grans zones boscoses, amb l'impacte ambiental i social que això comporta. Els boscos tropicals absorbeixen bona part de les emissions de CO₂, són ecosistemes plens de biodiversitat i moltes poblacions locals depenen dels seus recursos. La seva desaparició fa, doncs, més difícil la lluita contra el canvi climàtic, a més de comportar una important pèrdua de biodiversitat, fam i desplaçaments de la població.

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

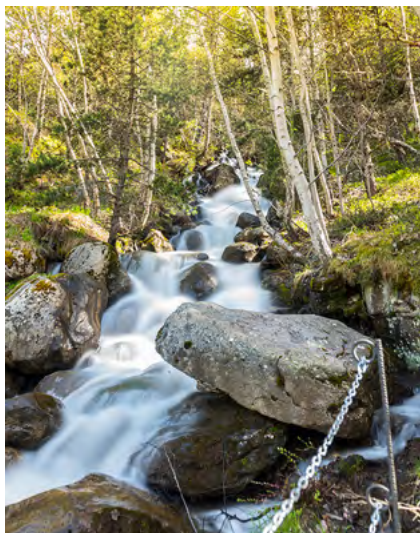

50 minuts
Dimecres de 8.30 a 9.30 h
i dijous de 8.30 a 14 h

Segona ensenyança i formació professional

Els paisatges sonors d'Andorra

Es tracta d'una activitat immersiva per descobrir aspectes sobre el patrimoni natural, cultural i històric del país, al mateix temps que es posaran a prova els sentits i les emocions.

Els entorns naturals d'Andorra contenen una gran riquesa de patrimoni natural, cultural i paisatgístic, entre d'altres, que ens permet gaudir d'una rica biodiversitat de fauna, flora i micològica dels paisatges, la geologia, les construccions humanes, les pràctiques tradicionals, l'agricultura, la ramaderia, etc. Tots aquests paisatges els podem descobrir a través dels cinc sentits, però en aquest recorregut immersiu els descobrirem a través de l'oïda. Serà a través de l'escolta activa que ens endinsarem a conèixer els ecosistemes del nostre país.

Com a resultat del treball de cocreació fet a través d'un projecte de cooperació transfronterera dels Pirineus, tenim a disposició quatre pòdcasts breus, en tres llengües (català, castellà i francès) que ens permetran fer un viatge immersiu dels paisatges i ecosistemes del nostre entorn: ecosistema forestal, ecosistema agrícola i ramader, ecosistema de tarteres i ecosistema de ribera.

En aquest taller es treballarà a partir dels quatre paisatges sonors presents a Andorra amb què podrem conèixer els elements patrimonials de cada ecosistema pel que fa a la biodiversitat, les pràctiques humanes al llarg de la història i els reptes de futur.

Montse Brugulat,
tècnica pedagògica d'Andorra
Recerca + Innovació

50 minuts
Tercer trimestre

Primera ensenyança i
primer cicle de segona
ensenyança

"Fashion victims": la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient

Animarem els alumnes a **emprendre accions individuals i col·lectives responsables per reduir l'impacte negatiu de la indústria tèxtil en el medi ambient i promoure una moda més sostenible.**

En aquesta xerrada s'analitza el greu impacte que té la indústria tèxtil en el medi ambient, des de la producció de fibres fins al consum i el rebuig de peces de roba. Destaquem com la indústria tèxtil és una de les indústries més contaminants del món, amb la contaminació de l'aigua, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i l'acumulació de residus.

A més, s'aborda com les botigues de roba difonen sovint informació enganyosa sobre el reciclatge de les peces de roba, afirmant que es reciclen quan en realitat la major part acaba en abocadors o incineradors.

Posarem èmfasi en la necessitat d'adoptar pràctiques més sostenibles en la indústria tèxtil, com la reducció de l'ús de recursos, la promoció de la reutilització i el reciclatge efectiu, i la conscienciació del consumidor.

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

50 minuts
Dimecres de 8.30 a 9.30 h
i dijous de 8.30 a 14 h

Segona ensenyança i formació professional

Intercanvia-ho! (organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola)

Tres sessions, una sobre com organitzar el mercadet, una segona per preparar-lo i la tercera és el mercadet d'intercanvi en si mateix.

Organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola. Aprendre tots els punts que cal tenir en compte per organitzar un esdeveniment (des de qüestions logístiques fins a comunicació, passant pel pressupost i els recursos necessaris) i, alhora, sensibilitzar la nostra escola de consumir menys i utilitzar més, un dels principis de l'slow fashion o de les 3R.

De manera pràctica i dinàmica, passarem per totes les etapes de l'organització d'un esdeveniment (amb la nostra llista de control per a un mercat d'intercanvi), aprendrem com organitzar-nos, com repartir-nos les tasques, com comunicar i com sensibilitzar sobre el consum responsable i la importància de reutilitzar més la nostra roba.

També hi ha l'opció d'organitzar un mercat de segona mà i que tot el que es vengui es doni a una ONG que escullin els mateixos alumnes.

Marta Alberch,
fundadora-directora d'Andropia,
projectes amb impacte social

**Tres sessions
de 50 minuts**

**Segona ensenyança
i formació professional**

Batalla de peces

L'objectiu d'aquest taller és conèixer les propietats de les peces i com impacten en el medi ambient.

Sabies que cadascuna de les peces de roba que vestim cada dia té un impacte en el medi ambient? I que algunes el tenen més positiu, i d'altres, més negatiu?

De manera pràctica i dinàmica, aprendrem que totes les peces de roba són diferents i que hi ha peces més “amigues del planeta” que altres. Buscarem les propietats i els conceptes clau que determinen el grau de sostenibilitat d'una peça a través de diferents històries i acabarem la sessió amb el joc de cartes Batalla de Peces, dissenyat per l'equip d'El Club de la Moda Positiva.

Marta Alberch,
fundadora-directora d'Andropia,
projectes amb impacte social

1 h

Primera ensenyança
(de 8 a 12 anys)

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Dies internacionals
i mundials

Dia mundial de la ràdio (13 de febrer)

“El podcast, la ràdio reinventada”

Us proposem de preparar un programa en podcàsting als estudis d'Andorra Televisió.

Ha quedat desfasada, la ràdio? Està enterrat, aquest mitjà que va entrar a les nostres llars fa gairebé un segle? Ni de bon tros. Certament, el transistor d'antany ja ha passat a la història. Escoltar la ràdio en directe, amb l'orella enganxada a l'aparell, ja no es fa. La ràdio ha començat la seva transformació digital, i ara s'escolta tant com abans, si no més, a través del telèfon mòbil o l'ordinador i produeix programes disponibles sota demanda –els podcasts– que han contribuït a reinventar-la sobre manera. L'oient també ha evolucionat: abans era passiu darrere del seu dispositiu; ara pot intervenir durant els programes o, fins i tot, contribuir a la programació expressant-se a través de les xarxes socials. És un mitjà diferent, però ben viu, que celebra la seva jornada el 13 de febrer de cada any, durant el Dia mundial de la ràdio.

Jean-Michel Armengol,
secretari general de la Comissió
Nacional Andorrana per a la
UNESCO, animador de ràdio

30 minuts
Setmana del 10 al 14
de febrer del 2025

Segona ensenyança
i formació professional

Dia internacional contra la discriminació racial (22 de març)

Martin Luther King, activista pels drets humans i els drets cívics universals i un símbol de la protesta no violenta

En aquesta xerrada s'explica com el seu combat per la igualtat en els drets cívics és encara de vital importància per combatre les desigualtats.

Als anys 1960 als Estats Units, la segregació racial és molt punyent. És més, als estats del sud està institucionalitzada. Els blancs i els negres viuen en universos paral·lels. No es poden tocar, no es poden mesclar, no es poden unir, no poden compartir res. Els blancs manen i els negres han d'acatar. Han d'obeir i acceptar tot el que els dicta la comunitat blanca. La Guerra de Secessió, guanyada pels estats del nord, ja és història. Ja fa 100 anys. Però les mentalitats no han canviat. Tampoc no s'han modificat les maneres de pensar racistes, ni les maneres de fer discriminatòries. I les lleis i les normes obertament racistes regnen amb tota impunitat en tots els estats del sud dels Estats Units; a Geòrgia, a Tennessee, a les Carolines, a Alabama...

En aquest context, un jove pastor protestant de l'església baptista, Martin Luther King, testimoni de moltíssimes violacions dels drets humans de la comunitat blanca envers la negra, aixeca la veu.

Meritxell Mateu,
professora de ciències socials i
historiadora

**50 minuts. Dilluns i dimarts
a partir de les 13 h. Dijous i
divendres a partir de les 15 h.**
Llengües: català, espanyol i francès

**Segona ensenyança
i formació professional**

Dia Internacional dels drets humans (15 de desembre)

Escrits, accions i un llapis per canviar el món

Taller basat en la biografia i les accions de Mahatma Gandhi amb referències al seu llibre *India of my dreams* (1947).

Es fa una presentació dinàmica i participativa d'elements biogràfics de Gandhi amb les aportacions dels seus amics propers i descendents i s'hi inclouen referències al seu llibre a partir de recursos molt diversos: textos, documents, fotografies, audiovisuals, música i objectes.

Els objectius del taller són:

- Conèixer la reivindicació de la descolonització amb la no-violència per part de Mahatma Gandhi a partir del seu llibre *India of my dreams* (1947).
- Adquirir consciència de la necessitat de defensar les conviccions, les idees de llibertat i de justícia des d'una perspectiva de la no-violència.

Es clou amb una anàlisi dels problemes plantejats i un debat mentre s'elabora un plafó commemoratiu (Gandhi va ser assassinat, el 30 de gener de 1947).

Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora

50 minuts Dilluns i dimarts a partir de les 13 h. Dijous i divendres a partir de 15 h
Llengües: català, espanyol i francès

Segona ensenyança i formació professional

Dia Internacional de Commemoració de l'Holocaust (27 de gener)

Comprometem-nos a no deixar de recordar

En aquest Dia Internacional, comprometem-nos a no deixar de recordar: els ho devem a les víctimes de l'Holocaust, als supervivents i a les generacions posteriors.

Cada any, al voltant del 27 de gener, la UNESCO ret tribut a la memòria de les víctimes de l'Holocaust i ratifica el seu compromís de lluitar contra l'antisemitisme, el racisme i qualsevol altra forma d'intolerància que pugui conduir a actes violents contra determinats grups humans.

El 27 de gener es commemora l'alliberament el 1945 per les tropes soviètiques del camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. Aquesta data va ser oficialment proclamada, el novembre de 2005, Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l' Holocaust. Mantenir viva la memòria de l'Holocaust suposa complir un deure universal, un deure humà, que és la raó de ser de la UNESCO: desarrelar l'odi, construir la pau i protegir així la humanitat.

Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora

50 minuts Dilluns i dimarts a partir de les 13h. Dijous i divendres a partir de les 15 h.
Llengües: català, espanyol i francès

Segona ensenyança i formació professional

Dia internacional de les muntanyes

(11 de desembre)

Durant la xerrada es tractaran valors com: l'esforç, crear hàbits saludables, la importància de trobar una passió i un sentit a la vida, l'agraïment i el respecte.

Albert Segura és escalador, és la seva passió, que també ha convertit en la seva professió.

Ha treballat de guia de muntanya, submarinista professional, fent treballs verticals i, fins i tot, en equips de rescat.

Ha viatjat per més de seixanta països, sobretot fent escalada, i n'ha vist de tots els colors.

Albert Segura ens submergeix en el seu fascinant relat de vint anècdotes en què podia haver perdut la vida durant els seus viatges al voltant del món. Ens explica com superar els moments difícils en què la vida ens posa a prova.

Albert Segura, escalador

1.10 h
Setmana de l'11 al 15
de desembre

Segona ensenyança
i formació professional

Dia Mundial de la Poesia (21 de març)

Pels camins poètics de la natura

A partir del recital, per part de l'autor, de poemes d'ell mateix i d'altres autors de referència, s'introduirà els assistents al taller en una proposta poètica, literària i artística que sorgeix d'una concepció concreta de la natura.

Tot mostrant les possibilitats dels llenguatges poètics i dels imaginaris, es proposa una reflexió participativa sobre la natura, com a tema i fons de la inspiració poètica, així com de la poeticitat de les expressions de la Terra.

Atenent la realitat ecològica, geogràfica i històrica del Pirineu, en la reflexió s'aprofundeix en els sentiments de pertinença a la natura, duent, per mitjà de la poesia, la consciència a les nostres relacions amb el vivent.

Gràcies a l'abstracció i les imatges naturals dels llenguatges artístics, i amb suport audiovisual, sensibilitzarem sobre la importància de la lectura, de saber llegir poesia i, més àmpliament, reclamarem l'atenció del jovent que es vulguin cultivar a través la natura com a estímul i motivació.

Arnau Orobitg, poeta i pastor

50 minuts

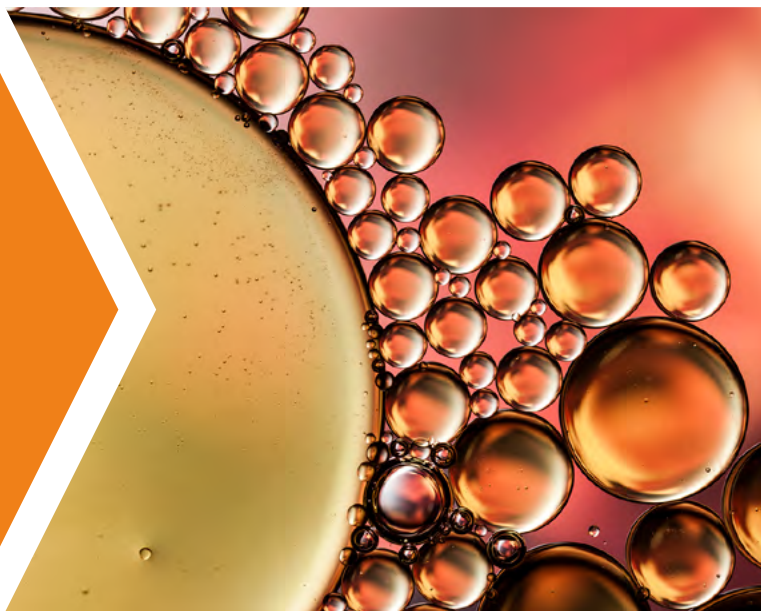
**Segona ensenyança
i formació professional**

Setmana de la ciència

Del 10 al 15 de març del 2025

8a TROBADA
de joves científics
TALLERS

8a Trobada de joves científics

El treball de recerca o l'experiència es pot presentar en català, en espanyol, en francès o en anglès. S'accepten quatre projectes per sistema educatiu.

Les bases estan disponibles a l'adreça: [Trobada de joves científics](#)

El Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, convoquen la 8a Trobada de joves científica.

Hi pot participar un grup d'alumnes o una classe de:

- **Sistema educatiu andorrà:**
De segon curs de primer cicle de segona ensenyança a segon de batxillerat.
- **Sistema educatiu francès:**
De 4ème a terminale.
- **Sistema educatiu espanyol:**
De segon d'ESO a segon de batxillerat.

La trobada es farà al Centre de Congressos d'Andorra la Vella el 12 de març del 2025 de les 9.00 a les 11.00 h.

+info

interescolars.gov@andorra.ad

Magmàtica

En aquest taller es combinaran trucs matemàtics amb anuncis que tenen un component matemàtic i, també, algunes pinzellades d'humor matemàtic.

La màgia és tan atractiva per a l'ésser humà que és difícil trobar algú a qui no li agradi veure i, si pot ser, conèixer un bon truc. Però tenen a veure les matemàtiques amb la màgia? Moltíssim! Perquè en matemàtiques trobem una gran quantitat de coneixements amb els quals aconseguirem sorprendre una altra persona si no sap que els utilitzem.

Durant el taller no només farem trucs sinó que es mostraran els conceptes matemàtics que hi ha darrere de cada truc i quines són les possibilitats pedagògiques de la magmàtica per a tercer cicle de primera ensenyança i segona ensenyança, entre altres:

- Fomentar un esperit crític i imaginatiu.
- Aprofundir de forma lúdica en les propietats matemàtiques.

I, en definitiva, introduir i repassar conceptes matemàtics de forma creativa.

Florenci Pla, divulgador de ciència i tecnologia

50 minuts.
Llengües: català i espanyol

Tercer cicle de primera ensenyança, segona ensenyança i formació professional

Per què a l'estiu fa calor?

El taller es basa en la resolució d'una gran pregunta enigma: per què a l'estiu fa calor?

En principi la resposta sembla molt òbvia, però no ho és tant. La recerca de la solució portarà a desmuntar creences socialment acceptades que no tenen la credibilitat de la ciència.

Per resoldre aquesta qüestió, el mètode de treball persegueix involucrar els alumnes en pràctiques científiques. A partir d'una sèrie d'hipòtesis recollides prèviament mitjançant una enquesta, es duran a terme tot d'experiments que aportin dades objectives, les quals els permetin arribar a unes conclusions que donin resposta a la pregunta plantejada.

Durant el taller demostrarem:

- Que l'ombra d'un pal pot actuar a la vegada de termòmetre i de brúixola.
- Que l'òrbita de la Terra al voltant del Sol és més "circular" que "el·líptica".
- Per què l'eclipsi total de Sol és anular.
- I, no cal dir, per què a l'estiu fa calor?

I tot això utilitzant eines que tots tenim a l'abast!

Florenci Pla, divulgador de ciència i tecnologia

50 minuts
Llengües: català i espanyol

Segona ensenyança i formació professional

Per a reserves i informació:
interescolars@govern.ad
Telèfon: +376 743 300